

L' ART DEL PAGÈS

revista

PERIÓDICH QUINZENAL

DESTINAT À LA PROPAGANDA

D' AGRICULTURA PRÀCTICA

TOMO 6.^e

1882

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

IMPRENTA DE LA «RENAIXENSA»

CARRER DE XUCLÀ, NÚMERO 13, BAIXOS.

BARCELONA

EL ART DEL PAJES

PERIÓDICO QUINZENAL

DESTINAT A LA PROPAGANDA

D' AGRICULTURA PRÀCTICA

TOMO 6.

1882

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

IMPRIMERIA DE LA REVISTA

CARRER DE RÍLL, NÚMERO 13, BARCELONA

BARCELONA

TAULA

QUE CONTE LAS MATERIAS PUBLICADAS EN L' ANY

1882.

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRÁFICA.

Als pagesos. Pág. 1. — Associació de aficionats á la cassa y pesca de Catalunya. Pág. 53. — La contribució de la sal. Pág. 61. — La contribució territorial. Pág. 69. — Las cullitas de blat y ví á Fransa. Pág. 71. — Causas de la baixa persistent en los preus del ví y taronja. Pág. 73. — Contribució territorial. Pág. 105. — Conservació y foment del arbrat. Pág. 113. — Congrés nacional d' agricultors en Valencia. Pág. 114. — La agricultura y la industria. Pág. 125. — Apuntacions sobre las cullitas de blat. Pág. 127. — Circular de la Diputació provincial de Barcelona. Pág. 137. — Patents (avans privilegis) d' invenció. Pág. 148. — Medalla á Mr. Pasteur. Pág. 147. — Lo Congrés d' agricultors de Valencia. Pág. 157. — La Exposició regional de Vilanova y Geltrú. Pág. 159. — Cuatre paraules sobre las causas que afectan al desarrollo de la riqueza agrícola, y medis que convindrian pera sa prosperitat. Pág. 173. — Los propietarios y la propietat. Pág. 185. — Milloras en los terrenos (simples submersions). Pág. 197. — Las ocultacions de riqueza. Pág. 225. — La filoxera al mit dia de Fransa y medis emplots pera combátrela. Pág. 227. — Exposició regional de Vilanova y Geltrú. *Dictámen*. Agricultura y bestiar. Pág. 241. — Estadística surera de Alemania. Pág. 257. — Producció vinicola d' Espanya. Pág. 265.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRÁCTICA.

La palla. Pág. 2. — ¡No alarmarse! Pág. 9. — Medis de procurarse adobs químichs ó minerals. Pág. 10. — La sílice en lo cultiu de cereals. Pág. 21. — Medis de procurarse adobs químichs ó minerals (continuació). Pág. 22. — Excursió agrícola. Pág. 29. — L' arbre del [pá. Pág. 32. — Cualitats higiénicas del ví. Pág. 33. — Excursió agrícola. Pág. 41. — Rò coneixement del candal d' aygua que passa per un canal ó rech. Pág. 42. — Agricultura y bestiar. Pág. 55. — Lo sulfuratge. Pág. 63. — Barrejas ab la farina de blat. Pág. 78. — Als vinicultors. Pág. 85. — En quins cas-

sos dehuen adoptarse los molins rurals. Pág. 87. — Compra y maneig de las segadoras. Pág. 88. — Exposició y ensaig de máquinas agrícolas. Pág. 93. — Lo pes es la millor mesura pera 'l blat. Pág. 95. — Influencia del despampolat sobre la maduresa dels rahíms. Pág. 96. — Los vins y 'ls ayguardents en lo tractat de comerç ab Fransa. Pág. 107. — Vinya salvatge. Pág. 116. — Preceptes práctichs per los encarregats de las calderas. Pág. 117. — Cultiu del taronjer á Valencia. Pág. 129. — Nova manera de conservar lo blat. Pág. 132. — Recolecció dels fruyts. Pág. 138. — Medis de reemplassar l'enguixat dels vins. Pág. 139. — La resina preconisada com antífloxérica. Pág. 150. — Esperits de ví (alcohols). Pág. 165. — L' ácit salicilich en los vins y en los mostos. Pág. 176. — Cultiu del safrá. Pág. 187. — Ventatjas del drenatge en las terras de labor. Pág. 199. — Adobs. Pág. 202. — Conservació dels rahíms. Pág. 213. — Prempsas pera oli. Pág. 215. — Enranciamient del oli d'olivas. Pág. 217. — *Praticultura*. Cultiu d' algunas plantas forrajéras (*Sorgho ensucrat*). Pág. 231. — Las sitjas. Pág. 245. — Conferencia agrícola. Pág. 248. — Estracte de las conferencias agrícolas donadas per lo Sr. Mir. Pág. 259. — Lo cultiu de moniato. Pág. 267. — Utilisació de la sanch. Pág. 267. — *Praticultura*. Es parcet ó trepadella. Pág. 269.

SECCIÓ DE VARIETATS.

Articles morals. Lo mal parlar. Págs. 4, 14 y 24. — Certámen de Grandillers. (Discurs del President). Págs. 34 y 44. — L' arbre de la veda (*poesia*). Pág. 57. — La rondalla del rossinyol. Pág. 79. — Planta medicinal pera curar la rábia. Pág. 110. — Lo girasol. Pág. 119. — Lo nin. (*poesia*). Pág. 131. — Lo telégrafo y 'ls animals. Pág. 142. — La Agricultura. Pág. 153. — La vinya del Senyor. (*poesia*). Pág. 170. — Associació d'excursions catalana. Cartell del certámen de 1882. Pág. 178. — La vigilia de la brema. (*poesia*). Pág. 180. — Carn en pola. Pág. 190. — Lo ferro. Pág. 220. — Cuatre paraulas sobre 'ls bolets que creixen en nostra comarca, aplicació y aprofitament dels mateixos baix lo punt de vista alimentici. Pág. 234. — *Del pá*. Lo més nutritiu y económic. Pág. 250. — Los fruyters en la taula. Pág. 271.

NOTICIAS AGRÍCOLAS.

+ Exm. Sr. D. Ignasi de Despujol. A *El Ampurdanés* de Figueras. Collocació de parapedregadas. *Calendari del pagés*. Cuydados del bestiar. (Ja-ner). Págs. 6 á 8. — Institut agrícola. Associació rural del Vallés. Mes probas. Los segurs sobre la vida entre 'ls pagesos. Taronjas. Olis. Mer-

cats. *Calendari del pagés*. (Febrer). Págs. 16 á 19. — Exposicions agrícoles. Infracció grave. Sitjes. Firas y mercats. Págs. 25 á 28. — Tractat de comers. La Gaviota. Conreu de la xicoyra. Nou licor insecticida pera las plantas. Exportació de taronjas á Inglaterra. *Calendari del pagés*. (Mars). Págs. 38 á 40. — Los vins enguixats. Una nova manera d' assegurar los fruyts. Lo nou tractat de comers ab Fransa. Exposició de Burdeos. *Revista de firas y mercats*. Págs. 49 á 52. — Vins de California. Bibliografia. Cartillas agrícolas. Los vins enguixats. *Calendari del pagés*. (Abril.) Págs. 58 á 60. — Contribució de la sal. Congrés filoxerich de Zaragoza. Sembrade patatas. Un dato de actualitat. *Revista de firas y mercats*. Págs. 65 á 68. — Inauguració d' una estació vitícola y enológica.

Flors de acónit. Plantació de vinyas. Invasió de la filoxera. Cultiu del tabaco. Pugó de las pomeras. Envenenaments per las patatas. Associació rural. Lo comers de vins entre Espanya y Fransa. *Revista de firas y mercats. Calendari del Pagés*. (Maig.) Págs. 81 á 84. — Festa de Sant Isidro. Establiment modelo de selecció. Método pera preservar los grans. Pag. 92. — Festa de Sant Isidro. Gandesa. Cambrils. Figueras. Vich. Valencia. Alcira. Albaida. Játiva. Tortosa. Mercat de taronja. Fruitas y verduras primerencas. *Calendari del Pagés*. (Juny.) Págs. 99 á 104. — Recaudació de la Contribució. Vins d' Alger. Oli-Roux. Una pota postissa. Cultiu d' eucaliptos. Nous secas. Una preocupació. Págs. 110 á 112. — Influencia de la llum sobre 'l raihim. Invasió filoxérica. Nova real ordre. Honoraris de registre. Nova malaltia de la vinya. Oli-Roux. *Cullitas y mercats. Calendari del Pagés*. (Juliol.) Págs. 120 á 124. — Telégrama important. Nova Societat. Nova planta. Vegetació eléctrica. Gandesa. Baix-Aragó. Págs. 134 á 136. — Vilanova de Escondido. Receita pera 'ls vins. La farina al sol. Pedregada. *Calendari del Pagés* (Agost.) Pag. 143. — Más sobre 'ls eucaliptos. Mora de Ebro. Juncosa. Mercat de Vich. Id. de La Bisbal. Id. de Palafrugell. Págs. 155 á 156. — Lo rego en Urgell. Mercat de la Bisbal. Id. de Palafrugell. Id. de Vich. *Revista comercial de taps. Calendari del Pagés*. (Setembre.) Págs. 171 á 172. — Cervesa d' arrós. Oli-Roux. Cullita d' oliva. Maella. Acit nitrich incoloro. Fabricació del vi ab pulpa de remolatxa. Nova plaga de la vinya. Mercat de Tortosa. Págs. 181 á 184. — Aprofitament de la brisa. Certámen de Granollers. Reducció de kilógrams á lliuras catalanas. Ceps americans. Comissió antifiloxérica. Oli-Roux. Cacahuets. Cabra (Tarragona.) Falset. Benifallet (Tortosa.) Benicarló. Mercat de Reus. *Calendari del Pagés*. (Octubre.) Págs. 192 á 196. — Avis extremat. Arbres pera las carreteras. Datos filoxerich. Congrés filoxerich. Amposta. Dénia. Girona. Torredembarra. Tortosa. Palafrugell. Reus. Valencia. Págs. 209 á 212. — Oli-Roux. Escuelas d' agricultura. Cartillas d' agricultura: Cambrils. Falset. Gandesa. Tortosa. Olis. *Calendari del Pagés*. (Novembre.) Págs. 221 á 224. — La ramie. Nova materia textil. Págs. 233 á 239. — L^o

betum empleat en Orient. Taps de Palafrugell. Mercat de Vich. Tortosa. Mercat de Gerona. Valencia. Dénia. *Calendari del Pagés*. (Desembre.) Pags. 252 á 258.—Enguixat dels vins. Reunió hortícola. Vilanova y Geltrú. Mercat de Vich. Id. de Tremp. Mercat de taps. Pags. 263 á 264.

REVISTA VINICOLA.

	PÁGINAS.
Corresponsent al mes de Janer.	8.
Id.	20.
Febrer.	28.
Id.	39.
Mars.	60.
Meig.	104.
Juny.	112.
Id.	123.
Juliol.	136.
Id.	144.
Agost.	156.
Setembre.	184.
Id.	196.
Octubre.	212.
Id.	223.
Novembre.	240.
Id.	254.
Desembre.	264.
Id.	272.

TAULA DE LAS FIGURAS ENTREPOSADAS.

FIGURAS	PÁGINAS
135. Talla-pallas.	4.
136. Comporta vertical.	43.
137. Comporta inclinada.	44.
138. La manxa-Vigié.	64.
139. Molí rural Bouchou.	68.
140. Prempsa continua á palanca multiple.	215.
141. Prempsa hidráulica.	216.

NOMS DELS AUTORS DELS QUALS S' HAN PUBLICAT TREBALIS.

- D. Joaquin Riera y Bertran.
- « Guillerme J. de Guillén. (Enginyer industrial.)
- « Francisco Maspons y Labrós.
- « P. Pons Marés.
- « Magí Marcet y Font.
- « Francisco de P. Benessat. (catedràtic d' agricultura.)
- « Joaquim Costa.
- « Joseph Sala y Arnella.
- « Sebastià Farnés.
- « Joseph Bayer y Bosch. (Enginyer industrial.)
- « Joan Planas y Feliu.
- « Pere Andreu.
- « Simon Alsina y Clos.
- « V. Roura.
- « Francisco X. Tobella y Argila. (Perit agrónomo.)

INICIALS O PSEUDONIMS.

G. D.—P. de L.—J. B. R.—F.—D. G.—T.—L. F. C.—M.—A. M.—
G.—Y. A.—L. N. de C.—H. de S.

- Francisco X. Tobella y Argila (Poli. agrónomo).
 • J. Roura.
 • Simon Añón y Eñor.
 • Pere Andueza.
 • Juan Planas y Poma.
 • Joseph Batet y Bosch (Ingenyer industrial).
 • Sebastia Hernán.
 • Joaquín Sota y Arnella.
 • Joaquim Costa.
 • Francisco de P. Hernandez (Catedrático d. agricultura).
 • Mariá Mariel y Font.
 • P. Pons Mares.
 • Francisco Maspons y Labrida.
 • Guàrdia J. de Guàrdia (Ingenyer industrial).
 • D. Joaquin Riera y Bertran.

INITIALS OF PERSONS

G-Y-A-L-N-40-C-H-4-2
G-D-V-40-L-1-H-B-F-D-G-T-L-F-C-V-4-M-2

FUNDAT Y DIRIGIT PEL PÉRIT AGRONOMO D. FRANCISCO X. TOBELLA Y ARGILA.

SURT LO SEGON Y QUART DIUMENJE DE CADA MES Y VAL UN DURO L' ANY.

ALS PAGESOS.

Mitja dotzena d' anys de coneixensa y tracte no interromput nos escusan de fer preámbuls en lo sisé de nostra humil publicació. L' any passat emprendrerem la *Biblioteca* de L' ART DEL PAGÉS y en bona fé no 'ns hem d' arrepentir d' haberla comensada: per aixó es que volém seguir-la. Enguany nos proposém continuar semblant empresa, comensant per l' *Empleo de la Atzabara* (pita) com auxiliar poderós en la alimentació del bestiar en general y particularment del boví; sense que aixó vulga dir que deixém de tractarla baix lo punt de vista d' una planta

de la industria rural. Pensém donarvos també, si á Deu plau, una *Colecció de refrans ó ditxos agrícolas explicats*, que venen á formar un tractadet d' agricultura popular; *La mestresa industriosa* ó siga manera de fer moltes coses d' utilitat casera y altres que no escatimarém després, si ab aquestos no omplim las planas destinadas á aquest objecte en lo transcurs de la anyada que comensém avuy.

No hem de repetir que la *Secció de preguntas y respuestas* estará oberta pera 'ls subscriptors á L' ART DEL PAGÉS, qual redacció vos saluda á tots, desitjantvos *bon principi y millor acabament* del any 1882.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRÁCTICA

LA PALLA

La palla es lo tronch de tots los cereals secats per la maduresa y despullats de grá. Sos usos son molt variats y s' emplea diariament en las pagesías y altres rams. Té gran aplicació com aliment secundari del bestiar, pera jas en las corts y estables; constituheix los adobs tan importants en agricultura y horticultura, etc., etc.

No totas las pallas de las diferentes especies de cereals tenen los mateixos elements constitutius. Las mes nutritivas son las de blat y de segle, després segueixen las de civada. També las distingeix un color diferent segons la regió de son origen: á Fransa, per exemple, la palla de las provincias del Mitx-jorn es d' un groch brillant y daurat, mentres que la de las comarcas centrals y septentrionals es de un groch esblaymat.

Si bé la palla de segle es menos estimada com aliment del bestiar que la palla de blat, en cambi la primera per sa major tenassitat té aplicacions industrials d' importancia: serveix pera omplir cadiras y pera confeccionar una porció d' objectes d' economía doméstica; com son cistelletas de senyora, barrets comuns, jochs de noys, etc. També s' en fan ruscós pera las

abellas y embalatjes de certs productes industrials que s'expedeixen lluny.

En alguns pobles rurals emplean la palla com á única teulada de sas habitacions; pero aixó té graves inconvenients per la gran facilitat ab que dona lloch á la propagació dels incendis.

Diferentas pallas serveixen pera fabricar varias especies de paper: paper vast destinat al embalatje, paper blanc, paper d'estudiant, propi pera escriure é imprimir.

Avants que'ls sumptuosos *somniers* de la casa Tucker haguesen sigut inventats y admesos per la moda, la palla d'una modesta márrega formava casi per si sola la base del llit d'un pagés, d'un menestral y fins d'un senyor. Mes tart se feu us d'una altra graminea: la pellofa de blat de moro. Vingueren luego las márregas de pluma, de pelussa y finalment los somniers elásticos.

La palla daurada de las comarcas meridionals serveix pera fabricar barrets ordinaris portats per la gent del camp; pero la d'Italia es un objecte de luxu molt estimat de las grans senyoras á causa de sa bellesa y alt preu. Avans de rebre aquesta aplicació la palla italiana deu ser trenada, juntada en forma d'espíral bri á bri, y cosida ab tal perfecció que 'ls fils que uneixen las trenas sían imperceptibles. La ciutat de Florencia té lo monopoli del barrets de palla de gran finura: la destinada á semblant treball prové d'un blat ó segle barbuta cultivats *ad hoc* expressament. Lo grà se sembra molt espés en un terreno mitjà; la palla curta y menuda es arrancada y posada á blanquejar á la vora del Arno. Luego ab gran cuidado la trian y reparteixen en manadets: veus aquí á las horas lo que 'n diuen *palla d'Italia* propia pera la fabricació de barrets de luxu que alcansan grans preus. Aquestos també reben lo nom, encara que impropiamment de barrets de *palla d'arrós*.

Hi ha una altra classe de barrets, dits també impropiamment de palla d'arrós, que 's fan de filaments molt prims de fustas blancas, de jonch, de fibras de palmera, agrupadas y cosidas. La industria mercantil los ha decorat ab los noms de Moyambins, barrets de Guayaquil, del Perú, de Mégich, del Panamá; mes en tal cas baixan de grans preus als de 20 á 25 pesetas y

fins à una pesseta. Son no obstant, de bon aspecte, de color blanch y portats per moltes personas.

Peró tenim una aplicació de la palla més preciosa, més rica, més fecunda: Ahont?—En lo femer. La palla, posada en fermentació ab las materias fecals del regne zoològich, empapada d'orins que desenrotllan amoníach, se converteix en un adob del terreno y aliment de las plantas. Si 's vol, s'hi poden afegir sals anomenadas *adobs químichs*; pero que no son en rigor més que uns excitants de la vegetació, sens engreixar la terra ni perpetuar sa vida productiva.

Fig. 1.ª (135).—Talla-pallas.

Habém dit també que la palla se dona al bestiar; pero á fi de que la mengi millor deu ser partida en petits trossos, cual resultat se logra per medi del *talla-pallas*. Entre los aparatos d'aqueix nom son recomanables los de John Crowley et Co de Sheffield, que han guanyat medalla d'or en la exposició de Paris, proporcionantlos á Barcelona lo «Centro de Gestions» que está establert en lo local del Institut agrícola.

Las aplicaciones de la palla habem vist que son molt grans. ¿Cuánt será que 'ls agricultors, anant d'acort ab la industria ne traurán tot lo partit possible?

G. D.

SECCIÓ DE VARIETATS

ARTICLES MORALES

LO MALPARLAR.

I

Blasfemar es declararse ingrát al amor de Deu; nota desarmónica en lo concert hermós de la naturalesa, abdicant del dret d'esserne nota bellament dominadora, constant y sempre més admirable y plascenta.

Si: cada blasfemia es una contradicció, una ingratitut y una apostassía.

Malparlar del Creador ó de las cosas divinas; jurar per vici; usar parantals repugnants: veus aquí un teixit de malas costums que 'l códich d' aquestas,—més respectable que 'l de las lleys escritas, perque no té sanción penal *efectiva*—califica de crims ó de faltas, més ó menos graves, segons las circunstancias que hi concorran y la trascendencia que tenen.

Si es creyent qui renega, demostra bojería ó insensatesa gran; perque bojería es malparlar d' alló mateix á que l' esperit seré tributa té y amor. Si es incrédul qui blasfema, no revela insensatesa menor, perque ¿á qué cobrir d' oprobri lo que 's judica falsetat ó impostura? Creyent ó descregut, qui malparla evidència un deplorabilíssim estat de cultura. Dir renech es dir grosseria, vilipendi, escándol. Escándol dins la mateixa soletat, que s' en esgarrija.

No es d' aquest lloch classificar y apreciar la diversa gravetat de las blasfemias. Basta á nostre objecte consignarne algunas apreciacions que tots podem comprobar.

Qui renega de cosas divinas poch deu respectar las humanas. Tal es lo criteri lógich, ben natura!. ¿Per qué? Lo menyspreu del mon superior hont radican y d' hont dimanan los principis de justicia eterna y d' eterna belleza que cerca l' esperit afanyós d' explicarse á sí propi y entendre lo que l' afecta; l' escarni de lo fonamental y permanent pressuposa l' escarni de lo accidental y tranzitori. Quan no 'l pressuposa, 'l fá témer: n' es una amenassa tremenda qual cumpliment no 's fá esperar gayre.

Per có, gens té d' estrany, sinó molt y molt de natural, que 'ls qui blasfeman de las cosas divinas prodiguen calificaciones necias ó absurdas als pares ausents y fins als presents. Per ço es naturalíssim que qui no reforma sa llengua impía contra 'ls sers y 'ls símbols divinals, exteriorisi fatalment un llevat de grosseria y de baixesa en las mes graves com en las més ténues relacions de la vida; en familia y en públich, com á solas en sa conciencia mustigada. Y es, altrement, tant com natural que murmuri ab despreocupació, que calumníe ab goig, que 's complasca en lo rebaixament de sos semblants, com naturalíssim es—ampliant la apreciación,—que 'l seu enteniment vaja fentse incapás d' apreciar mérits, per probats que sían, trobantshi refractari per temperament ja apoderat de tot ell. Y es que 'l vici de la blasfemia perturba y aixiqueix lo seny ave-santlo á la ineptitut ó reduhintlo á la contemplació de lo lleig y vulgar; es que 'l blasfemar, relaxant las nobles relacions individuals y socials, desperta, fomenta, empeny lo curs de las aficions innobles y ab ellas lo mal exemple y 'l connaturalisarse ab pensaments y obras d' iniquitat.

No es exageració, per desgracia. Lo costat odiós de la humana vida 'n va llastimosament plé.

(Seguirán.)

NOTICIAS AGRÍCOLAS

E. P. D.—Tenim lo sentiment d'anunciar la mort de D. Ignasi de Despujol, á la edat de 54 anys, ocorreguda en lo primer d'aquest.

L' Exm Sr. Marqués de Palmerola, Comte del Fonollar, Baró de Montclar y senador vitalici desempeñava actualment l'important càrrech de President del Institut agrícola catalá de Sant Isidro, y com á tal, lo de President *nato* de la Junta provincial d'Agricultura, Industria y Comers. A sa excessiva modestia y galanteria, reunia un carácter tan enter y digne, que verdaderament pot dirse d'ell, que era la antiga noblesa catalana personificada. L'ilustre finat no tenia enemichs, era caritatiu en extrem y tot un caballer cristiá. Era complascent ab tothom y lo mateix tractava al pobre que al rich.

¡Deu premiará las grans virtuts del excel·lent amich y millor company!

A «El Ampurdanés» de Figueras.—Supliqué al autor del apén-dice al article *Mes sobre esperits de fruyts* que copia de L'ART DEL PAGÉS, que torni á llegir lo número 114 d'aquesta revista, y podrá veure que no se suposa que la figuera produhesca una arroba de fruyt, sino, que habent dit avans, que en paratjes de bon fondo de terra, podia donar fins á 16 arrobas, se parteix de la producció d'una arroba solament per saber la superficie de plantació ab que's deuria contar pera poder sostenir una fàbrica als pochs anys, ja que pera la máxima producció que alcanza á son complert desenrotlo, necessita de bastant temps.

Per lo demás lo rendiment en alcohol que podrá obtenirse d'una figuera variarà molt, segons la classe del arbre y manera com se fassi la preparació del fruyt, y condicions del lloch destinat á enmagatzemar-lo. Alguns creuhen que 'l fruyt de la figuera pot donar mes esperit del que 's consigna en xifras en l'article del número 114 avans mencionat: y en efecte; en lo mateix ja 's diu que 'l resultat numérich de las experiencias deu ser inferior del que podrá conseguirse en una fàbrica en marxa normal y ab bons aparatos. No obstant, si avuy dia 's fessen aquestas probas ab fruyts dels que 's trovan en lo comers, si aquestos no fossen de la millor calitat, no fora fácil conseguir sisquera la mateixa cantitat, ni pot ser que la conseguescan molts fabricants al primer any d'elaboració en tota la temporada de treball atés á que tal volta no hagin vensut las diferents dificultats que 's trovan en la práctica de la industria.

Escritas las presents ratllas hem tingut lo gust de veure en lo núm. 86 del citat periódich una aclaració en lo mateix sentit.

NOTA: Lo trovarse lluny de nosaltres l'autor d'aquesta noticia, fa que fins avuy no pugám estamparla.

Colocació de para-pedregadas.—Los agricultors del alt Vallés tractan d'introduhir en aquella comarca elevada y com á tal castigada frecuentment per aquellas, innovació tan útil com profitosa pera salvar las cullitas. Donarém compte á nostres subscriptors de lo que en aquest sentit se fassi.

CALENDARI DEL PAGÉS

JANER

CUIDADOS DEL BESTIAR

Se ha de procurar que los estables y quadras no tingan corrents d'ayre, encara que en tot temps convé que lo bestiar estigui ben ventilat y limpio. També se ha de mirar que tinga lo menjar necessari dins de casa, porque se 'n troba poch per fora; per lo tant lo pagés que vol que lo bestiar li done producte y no pérdrer ab éll, ha de fer provisions en lo bon temps.

També se ha de cuydar que las crias no nascan en aquest mes.

En est mes ó en lo següent se dónan las verras, procurant que lo verro sols ne cubresquia sis, ab lo qual los garrinets surten molt mes robustos

que quant se 'ls ne donan deu y á vegadas vint. Lo prenyat sol durar tres mesos. tres semanas y tres dias. Próxim lo part, que será per maig. deu posarse palla algun tant menuda en la quadreta de la verrea, que convé estiga aislada, ab la qual ella se arregla 'l jas. Amesura que nasquin los garrinets, deuen separarse, aixugarlos, escursarlos fins á dos ó tres dits lo cordó umbilical y retirarlos en paratge calent. Ja nascuts tots, se portan á la mare cada tres ó quatre horas durant los primers tres ó quatre dias, donantlos un murgó, podent deixarloshi luego després; la verrea una vegada parida, deu entretenirse en cosa lleugera, com verduras, després menjars nutritius. Sobre los quinze dias de nascuts se castran, y als dos mesos se desmaman, procurant que á la última semana vagin á mamar varias vegadas al primer dia, y disminuhint luego fins á no portánlos hi en l' últim.

Convé tenir un especial cuydado en elegir las verras y los verros. Aquellas deuen ser llargas, ventrudas, cos ample, molts murgons y grossos, y posarse en cria al any y mitj. Aquestos deuen tenir la cara curta y ample, morro alt y partit, clatell ample y gros, ventre baix, cui-xas molt grossas y de vuyt mesos á dos anys.

Desde los quinze dias al mes de desmamats los garrinets, las verras poden donarse novament al mascle.

REVISTA VINÍCOLA

Las noticias que seguim rebent de diferentas comarcas vinícolas son certament poch agradables y satisfactorias pera la producció nacional. A Tarragona, Vilafranca y en tot lo Panadés no 's reaniman las transacciones: al contrari, los preus dels vins d' aquell pais continuan fluixos, essent nominals per falta de compradors en los demás punts del Urgell, Segarra y altres comarcas de Manresa y Vallés, degut tot al rápit favor que alcansaren al principi de la cullita per las moltas ordres de compra en un moment donat. Si bé creyém que aquesta calma ha de durar encara alguns dias, no tampoch hi ha que temer un moviment de baixa gros, per la senzilla rahó de que no ho exigeixen los preus dels vins á Fransa, en quals mercats continuan los vins encara bastant sostinguts. Los preparats pera Ultramar á poca diferencia segueixen als mateixos preus avisats, aixó es, de 37 á 38 duros pera Cuba y de 41 á 42 id. pera 'l Rio de la Plata, la pipa catalana franch á bordo.

Imprenta de «La Renaixensa», Xuclá, 13, baixos.